

Вплив сім'ї на виховання та навчання дитини з ООП

Саме батьки знають найкраще свою дитину. Ви знаєте чому вона посміхається, радіє, а чому навпаки сторониться, боїться, що приносить їй дискомфорт. Саме ви як батьки (мама і тато) є найближчими для вашої дитини і вона саме вам довіряє на всі 100 %.

Сім'я дитини з освітніми особливими потребами є її першим соціалізуючим інститутом. Процес дорослішання дітей такої категорії проходить із великими труднощами та у дещо сповільненому темпі, його також можна розділити на етапи:

I етап соціалізації – входження дитини в соціум. Першою сходинкою є адаптація дитини в сім'ї. Успішність цього процесу залежить від того, наскільки адекватно члени родини реагують на проблеми дитини та допомагають у їхньому подоланні. Виникаючі труднощі – результат неправильної позиції батьків та інших членів сім'ї.

II етап соціалізації – це перебування дитини у виховному/навчальному закладі. Важливу роль має відіграти такт педагогів, повага до дитини з особливими освітніми потребами. Завдання батьків налаштування дитини на перебування у закладі. Знову ми бачимо - важливість нових змін у житті дитини виконують члени родини.

III етап соціалізації – адаптація дитини та її сім'ї власне у суспільстві, (пошук інших сімей із подібними проблемами, встановлення контактів, пошук своєї «соціальної ніші»).

Гармонійна внутрісімейна атмосфера розцінюється як корекційне середовище для дитини.

Сім'ї, в яких виховуються діти з ООП живуть під вантажем багато чисельних проблем, не кожен батько чи мати виявляються здатними прийняти недугу дитини, адекватно реагувати на постійно виникаючі проблеми. Відомо, що психотравмуюча ситуація здійснює негативний вплив на психіку батьків та ускладнює їхнє відношення до дитини. Декого з батьків існуюча ситуація ламає. А власне саме особистісні якості батьків визначають можливості соціалізації дітей та адаптації до життя, тобто їхнє майбутнє. Важливою є наявність у батьків такої важливої якості як стресостійкість, саме вона необхідна для підтримки дитини. Відсутність же цієї якості вказує на нездатність батьків здійснювати виховання та соціальний супровід власної дитини протягом всього життя, взаємодіяти з фахівцями різного рівня чи навпаки, свідчить про схильність до аутизації (відстороненню) у відношенні до дитини чи соціуму. Життєво важливим і необхідним чинником успішності дитини з ООП є достатній рівень освіти батьків.

Що ж потрібно для успішної соціалізації дитини з ООП?

1. Своєчасно навчати дитину умінням та навичкам, які відповідають віку дитини.
2. Стимулювати пізнавальну активність. Грати ігри, які відповідають особливостям дитини.
3. Підтримувати зв'язок із педагогами закладу. Цікавитись поведінкою, не боятись задавати питання та звертатись за порадами.
4. Розширювати кругозір дитини не лише на дидактичному матеріалі (настільних іграх, книжках, фільмах), а й у різних життєвих ситуаціях.
5. Стимулювати дитину до того, що її цікавить.

Які основні умови успішного виховання дітей із особливими потребами?

1. Важливо створити у сім'ї здоровий мікроклімат, правильну тональність і загальну спрямованість. Головне, щоб сім'я була дружна, цілеспрямована, радісна, де пануватиме атмосфера взаємодопомоги, щирості, тепла, справжньої турботи.
2. Довіряти дитині та надавати можливість діяти самостійно. Довіра сприяє самовихованню дитини, її самовдосконаленню. Відверті, довірливі стосунки між батьками та дітьми роблять мікроклімат у сім'ї благополучним.

3. Узгодження та єдність усіх сімейних вимог.

Головне правило: ні за яких обставин не допускайте в сім'ї різних дій, неузгоджених впливів.

Дотримуючись основних умов виховання дітей, батьки можуть використати такі правила:

1. Незважаючи на інвалідність дитини, потрібно ставитися до неї як до дитини з особливими потребами, яка потребує спеціального навчання, виховання та догляду.

2. Використовуючи спеціальні рекомендації, поради та інструкції дефектолога, психолога, логопеда поступово та цілеспрямовано:

- навчайте дитину різних способів спілкування;
- навчайте основних правил поведінки;
- розвивайте навички самообслуговування;
- формуйте вміння, що допоможуть подолати стреси;
- виявляйте та розвивайте творчі здібності вашої дитини;
- розвивайте зорове, слухове, тактильне сприйняття за допомогою гри.

3. Створіть у сім'ї середовище емоційної безпеки:

- виховуйте дитину в атмосфері любові, поваги та добра;
- дотримуйтеся постійного режиму дня;
- позбавтеся усіх чинників, що можуть спричинити у дитини страх чи негативну емоційну реакцію.

4 Відвідуйте групи підтримки та взаємодопомоги, де можна полегшити почуття ізоляції, емоційну тривогу, поділитися як своїми успіхами так і проблемами.

5. Виховуючи дитину з особливими потребами, треба навчитися:

- поважати свою дитину;
- сприймати її такою, як вона є;
- дозволяти їй бути собою;
- хвалити та заохочувати до пізнання нового;
- стимулювати до дії через гру;
- розмовляти з дитиною, слухати її, спостерігати за нею;
- підкреслювати її сильні властивості;
- впливати на дитину проханням – це найефективніший спосіб давати їй інструкції.

Виховання та розвиток кожної дитини відбувається за певних умов і під впливом інших осіб.

Але **головним завданням сімейного виховання** є гармонійний розвиток дитини, підготовка її до життя в соціальних умовах. Звичайно, не існує єдиної формули успішного виховання дітей у сім'ї – це завжди залежить від рівня моральності та духовної культури батьків, їхніх життєвих планів, ідеалів, вчинків і сімейних традицій.

Кожному, хто виховує дітей із особливими потребами, завжди треба пам'ятати слова великого вченого І. Павлова:

“...Ніщо не залишається непорушним, а все завжди може змінитися на краще. Аби тільки були створені відповідні умови ”.